

HOOGGEERZAME HEEREN DIRECTEUREN ONZER VEREENIGING,
HOOGACHTBARE HEEREN CURATOREN ONZER UNIVERSITEIT,
HOOGGELEERDE HEEREN PROFESSOREN IN DE ONDERSCHIEDENE
FACULTEITEN,
ZEERGELEERDE HEEREN DOCTOREN IN VERSCHILLENDE WETEN-
SCHAPPEN,
WELEERWAARDE HEEREN BEDIENAREN DES WOORDS,
WELEDELE HEEREN STUDENTEN,
EN VOORTS GIJ ALLEN, VAN WAT NAAM OF RANG OOK, DIE HER-
WAARTS OPKWAAMT OM DEZE PLECHTIGHEID MET UWE
TEGENWOORDIGHEID TE VEREEREN,
ZEER GEACHTE EN ZEER GEWENSCHTE TOEHOORDERS!

Het is vaak niet gemakkelijk, den betrekkelijken bloei van kunsten en wetenschappen te beoordeelen. Maar al kan dat oordeel ook verschillend zijn op menig ander gebied, het zal wel eenstemmig moeten zijn met betrekking tot de studie van het kerkrecht. Hier te lande althans valt er in dat opzicht sedert lang niet te roemen. Bij de rechtsgeleerden staat dat vak geheel op den achtergrond: ook al bleef hun titel voortdurend »iuris utriusque doctor», inderdaad wordt dat »utriusque» toch door niemand opgevat in zijn ouden en oorspronkelijken zin ¹⁾. En nu is het zonder twijfel anders bij de godgeleerden, in wier encyclopaedie dat vak ook eigenlijk thuis hoort. Onder hen is zeer zeker veel gedaan voor het leeren kennen, en het helpen wijzigen, van kerkelijke reglementen. Maar natuurlijk is dat op zichzelf nog geen wetenschappelijke studie; het is eerder geschikt om die te belemmeren, daar toch alle wetenschap in de eerste plaats systematisch is en principiëel, en de bedoelde reglementen er juist op uit zijn om ook voor de meest uiteenloopende richtingen bruikbaar te wezen; en voorts in het algemeen geldt

¹⁾ Natuurlijk wordt dit niet gezegd met het oog op alle de vakken, die eertijds tot het »ius canonicum» gerekend werden; maar alleen met het oog op dat recht als zoodanig, en voor zoveel het kerkrecht daartoe mede behoort.